

ZAMĚSTNANOST A SVĚT PRÁCE

PORTFOLIO PRO OBLAST OBČANSKÉ GRAMOTNOSTI

Mgr. Barbora Hladíková

Základní škola a Mateřská škola Teplice, Koperníkova 2592. 415 01 Teplice

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

OBSAH

Úvod	4
Vyučovací jednotka 1 – Volba zaměstnání	
Metodika pro učitele	6
Pracovní list pro žáky	8
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	10
Vyučovací jednotka 2 – Pracovní den	
Metodika pro učitele	11
Pracovní list pro žáky	13
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	15
Vyučovací jednotka 3 – Výběr pracovní role	
Metodika pro učitele	16
Pracovní list pro žáky	19
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	21
Vyučovací jednotka 4 – Práva a povinnosti zaměstnanců	
Metodika pro učitele	22
Pracovní list pro žáky	24
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	26
Vyučovací jednotka 5 – Hledání práce	
Metodika pro učitele	27
Pracovní list pro žáky	28
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	29
Vyučovací jednotka 6 – Jaké faktory ovlivňují pracovní prostředí?	
Metodika pro učitele	30
Pracovní list pro žáky	32
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	34
Vyučovací jednotka 7 – Plánování financí	
Metodika pro učitele	35
Pracovní list pro žáky	37
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	39
Vyučovací jednotka 8 – Práce a rodina	
Metodika pro učitele	40
Pracovní list pro žáky	42
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	44

Vyučovací jednotka 9 – Práce v různých zemích

Metodika pro učitele	45
Pracovní list pro žáky	47
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	48

Vyučovací jednotka 10 – Práce v budoucnosti

Metodika pro učitele	49
Pracovní list pro žáky	51
Vyhodnocení a realizované úpravy na základě objektivizovaných i subjektivizovaných kritérií	53

Závěr	55
--------------------	----

1. Úvod

K učitelskému povolání mě inspirovali dva moji středoškolští učitelé. Byl to učitel dějepisu a učitelka základů společenských věd. Pod jejich vlivem jsem se i z odborné školy rozhodla jít vystudovat kombinaci těchto dvou předmětů. Má pedagogická praxe je reálně čtyřletá a zahrnuje zkušenost ze dvou základních škol. Na jedné jsem byla rok a na druhé působím tři roky. S výukou je situace taková, jaké je běžné na velké části základních škol. Učím své vystudované předměty, ale občas je nutné vyučovat něco, co je potřeba. V mém případě byl poněkud překvapivě předmět Člověk a svět práce, ale i k němu jsem si našla určitou cestu.

Mé první pracoviště bylo v Ústí nad Labem a současné je v Teplicích. Jedná se o relativně velká města a učila jsem či učím ve školách, které ležely mimo sociálně vyloučené lokality, takže jsem nikdy nenarazila na problémy spojené s extrémně nevhodným prostředím, ve kterém by žáci vyrůstali. Samozřejmě ne všichni pocházejí z ideálního prostředí, ale problémy nebyly tak zásadní jako ty, které jsem pozorovala, když jsem v jedné z vyloučených lokalit vyrůstala. Tato skladba žáků je samozřejmě ulehčením pro situaci učitele občanské výchovy a dějepisu. Mají alespoň základní vychování a ve většině případů rodina nabízí fungující zázemí, takže učitel nemusí suplovat funkci sociálního pracovníka a učit to, co by měla dát rodina.

Díky tomu se mohu věnovat plně výuce. Mám štěstí i na to, že na škole, kde vyučuji, se občanská výchova nevnímá jako doplňkový předmět. Zároveň se snažím, aby tento předmět měli žáci rádi, protože jen tak si z něj mohou něco reálně odnést. Snažím se nalézt nějakou schůdnou cestu, protože nechci sklouznout k frontálnímu výkladu, který by jen reprodukoval informace k následnému ověření, a pojmát výuku jen diskusně by vedlo k tomu, že nikdo nebude brát předmět vážně. Je to nutné vyvážit. Snažím se proto položit základy, které žáci musí umět a na nich pak stavět pomocí diskuse. Současná mladá generace svůj názor na svět vytváří pomocí informací ze sociálních sítí a často neví, jak s nimi kriticky pracovat a jak reálně informace vyhodnotit. O to se snažím ve své výuce. Aby žáci dokázali říct, proč si něco myslí, co je k tomu vedlo. Jaké to má dle jejich názorů pozitivní a negativní stránky. Proč si volí své preference právě tak, jak volí. A to z mého pohledu je občanská gramotnost. Není úkolem hodnotit názory jako správné či špatné z obsahového hlediska, ale jako podložené a nepodložené. Vnímám to tak i v dějepise. Učit moderní dějiny je leckdy náročné, protože učit například o nacismu a jeho vzestupu mohu tak, že v roce 1933 nastoupil k moci Adolf Hitler a pak začala druhá světová válka, která přinesla utrpení. Jenže stačí to? Není vhodné ukázat, proč se Hitler dokázal k moci dostat? Právě tohle ukázání příčin nějakého jevu může vést k hodnocení toho, co by žáci udělali jinak. Tak se mohou v životě vyvarovat podobných rozhodnutí.

K tomu často nepomáhají učebnice. Respektive poskytují onen základ, který je nutný, ale zároveň je nutné zapojit další materiály pro nadstavbu. Filmový týdeník z komunistické éry ukazuje jiný pohled na dobu než učebnice. Žáci se pak logicky začnou ptát, proč je to jinak. A zde se nabízí prostor pro vysvětlování a diskusi. Proč vyhráli komunisté volby v roce 1946? To všechno nabízí poučení pro současnost, aby se dané věci neopakovaly. Ale zároveň to vyžaduje určité změny v přístupu k výuce, než jaký byl dříve typický. Proto se snažím výuku nějakým způsobem oživit a pojmát rozmanitě, aby žáky bavila.

S tím souvisí i pojem metakognice. Zcela upřímně to pro mě byl jen pojem, který při studiu zazněl, ale nic víc nezanechal. V praxi jsem si nastavila styl výuky podle toho, co vnímám jako správné. V mých

předmětech je vlastně metakognice všudypřítomná, i když to nikdo nedělá cíleně. Je to zkrátka součást, která do výuky patří, a i kdyby ten pojem nebyl, tak to stejně velká část učitelů určitě praktikuje. Protože to je nejen cesta k tomu, jak učit zajímavě, ale i jak žákům předat něco navíc.

2. PRACOVNÍ LIST Č. 1 – Volba zaměstnání? (metodika pro učitele)

Úloha 1: Zamysli se nad tím, jaké je tvoje vysněné povolání. Toto povolání napiš a uveď, co tě vede k tomuto názoru? Na základě čeho ti toto povolání přijde vhodné?

Začněte tím, že žáky požádáte, aby si v duchu vybrali několik různých pracovních rolí, které by je zajímaly. Můžete jim poskytnout několik příkladů, jako jsou učitel, lékař, programátor, kuchař, policejní důstojník, a podobně. Součástí aktivity je i reflexe v kontextu kritérií, na kterých žáci svá rozhodnutí staví (finanční ohodnocení, prestiž povolání, uplatnění ...).

Např. Mé vysněné povolání je architekt. Mám rád matematiku, fyziku a výtvarnou výchovu, což jsou věci, které architekt ke své práci potřebuje. Takováto volba mi přijde vhodná, protože lidé budou stále potřebovat bydlet a budou se stavět nové domy, proto bych se v budoucnu nemusel bát, že neseženu zaměstnání.

Úloha 2: Vyplň do prvního řádku tabulky své vybrané povolání a vyplň další sloupce podle toho, jak si myslíš, že je tomu ve skutečnosti. Další řádky nech prozatím volné:

Pracovní role	Potřebné vzdělání	Dovednosti	Platový rozsah
Učitel	Vysokoškolské vzdělání v oblasti vyučovaného předmětu a pedagogiky	Komunikativnost, organizační dovednosti, empatie, kreativita	20 000 - 50 000 Kč/měsíc
Lékař	Vysokoškolské vzdělání v oblasti medicíny	Odbornost, pečlivost, rychlá reakce, dobrá komunikace	60 000 - 150 000 Kč/měsíc
Programátor	Vysokoškolské vzdělání v oblasti informatiky	Analytické myšlení, vynalézavost, logické uvažování, kreativita	30 000 - 90 000 Kč/měsíc
Designér	Vysokoškolské vzdělání v oblasti designu	Kreativita, estetický citění, schopnost pracovat s grafickými programy, dobrá komunikace	25 000 - 60 000 Kč/měsíc
Zdravotní sestra	Středoškolské vzdělání v oblasti zdravotnictví	Opatrnost, pečlivost, empatické chování, schopnost rychlého rozhodování	18 000 - 30 000 Kč/měsíc

Úloha 3: Najdi čtyři spolužáky, kteří mají vybrané jiné povolání. Jejich povolání si zapiš do dalších řádků a zkus podle svého názoru vyplnit další sloupce.

Tato úloha má za úkol donutit žáky se zamyslet nad tím, jak jsou na tom i jiná povolání než jejich vybrané. Jaké jsou požadavky i finanční podmínky v takovýchto zaměstnáních. Musí pracovat s vlastními zkušenostmi a informacemi. S ohledem na zkušenost z realizace je lepší, aby všichni žáci nejprve přečetli nahlas své povolání, čímž se zlepší průběh tohoto úkolu.

Viz tabulka v úloze 2.

Úloha 4: Nyní porovnej své vyplnění každého dalšího řádku s tím, kdo uvedl původně toto povolání a zamysli se nad tím, proč jsou vaše názory jiné.

Zde je přichází na řadu metakognice, kdy žáci musí konfrontovat své názory s názory ostatních a reflektovat rozdílnosti. Na základě těchto rozdílů se zamýšlejí nad svou chybou v úsudku, nebo se naopak utvrzují ve svém přesvědčení:

Designér dle mého názoru nemusí mít vysokou školu, protože je to umělecká práce, zde stačí talent a schopnosti. A přijde mi, že si vydělají mnohem více peněz než 25 000 Kč. Takový plat je nízký.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 1 – Volba zaměstnání?

Úloha 1: Zamysli se nad tím, jaké je tvoje vysněné povolání. Toto povolání napiš a uveď, co tě vede k tomuto názoru? Na základě čeho ti toto povolání přijde vhodné?

Úloha 2: Vyplň do prvního řádku tabulky své vybrané povolání a vyplň další sloupce podle toho, jak si myslíš, že je tomu ve skutečnosti. Další řádky nech prozatím volné:

Pracovní role	Potřebné vzdělání	Dovednosti	Platový rozsah

Úloha 3: Najdi čtyři spolužáky, kteří mají vybrané jiné povolání. Jejich povolání si zapiš do dalších řádků a zkus podle svého názoru vyplnit další sloupce.

Úloha 4: Nyní porovnej své vyplnění každého dalšího řádku s tím, kdo uvedl původně toto povolání a zamysli se nad tím, proč jsou vaše názory jiné.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegy, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 25 žáků, což je plný počet v dané třídě. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

První úlohu dokázali vypracovat všichni žáci alespoň v částečné podobě. Všichni uvedli nějaké povolání, které jim přijde zajímavé, byť v několika případech se jednalo o odpovědi jako je „influencer“ a obdobně, přičemž zdůvodnění této volby bylo značně nedostačující. Nicméně představu měli všichni žáci.

Druhá úloha se ukázala jako částečně obtížná. Žáci ve velké části případů nedokázali odhadnout mzdové ohodnocení a uváděli částky výrazně nižší nebo vyšší, než je obvyklé u daných povolání. Dokázali poměrně dobře odhadnout požadovaného schopnosti k výkonu povolání, ale z diskuse vyplynulo, že naprostá většina vůbec netuší, jaké jsou kvalifikační požadavky na daná povolání, což v původní tabulce nebylo zahrnuto. Jenže reflexe ukázala, že zde jsou největší obtíže. Proto byla přidána tato část úlohy.

Třetí úkol vyvolal v první řadě chaos. Žáci začali nahodile vyhledávat jiná povolání, což vedlo k systematickému vyptávání se a zmatku, takže byla aktivita zastavena. A došlo k okamžité revizi přístupu. Všichni žáci postupně přečetli své povolání a následně měli přehled. Pak aktivita proběhla v klidu. Ačkoliv se ukázalo, že zejména žáci se slabším prospěchem často netuší, co je potřeba pro jaké povolání. Takto aktivita byla změněna v souvislosti se změnou v úloze 2 přidáním položky mzdy.

Čtvrtá úloha bylo pro část žáků (zejména SPU a slabší prospěch) problematická, protože někteří dokázali zapomenout, od koho opsali povolání do tabulky, ale zejména metakognitivní část proběhla v těchto případech spíše způsobem, že namísto reflexe vlastních názorů přišly reakce ve stylu „on to má blbě“ apod. To ukázalo, že je nutné dále pracovat na reflexi vlastních názorů a více rozvíjet tuto schopnost. Nicméně řada žáků dokázala úkol řešit adekvátně i na základě svých znalostí. Proto úloha nebyla měněna.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
6	7	5	3	4	0

Zcela negativně nehodnotil portfolio ze žáků nikdo. Růžové a oranžové smajlíky udělili žáci spíše s horším prospěchem. V diskusi byly reakce spíše pozitivní. Zejména žáci ze sociálně podnětného prostředí hodnotili pracovní list jako bezproblémový a zábavný.

3. PRACOVNÍ LIST Č. 2 –Pracovní den (metodika pro učitele)

Úvod: Přemýšlejte o různých pracovních rolích, které byste si mohli představit, že budete chtít vykonávat v budoucnosti. Každá pracovní role může mít odlišný pracovní den.

Úloha 1: Vypište několik pracovních rolí, které vás zajímají.

učitel, zdravotní sestra, policista, programátor, kuchař, architekt, grafik atd.

Úloha 2: Zamyslete se, jaký by mohl být pracovní den v některých z těchto rolí. Napište několik činností, které se v této pracovní roli mohou vyskytovat.

Učitel/ka: Učení, příprava hodin, hodiny v učebně nebo online, hodnocení práce studentů, konzultace s rodiči a studenty.

Zdravotní sestra/Bratr: Ošetřování pacientů, kontrola léků a dávek, řešení nouzových případů, vedení záznamů a dokumentace.

Kuchař/Kuchařka: Příprava jídel, nákupy potravin, čištění a uklízení kuchyně, dodržování hygienických standardů.

Úloha 3: Porovnejte pracovní den dvou různých rolí. Jak se liší v jednotlivých činnostech? Jaké jsou podobnosti?

V porovnání s pracovním dnem zdravotní sestry má učitel více času na plánování a přípravu výuky, zatímco zdravotní sestra se více zaměřuje na ošetřování pacientů.

Úloha 4: Zkuste si představit, že vykonáváte jednu z rolí, kterou jste si vybrali. Jaké dovednosti byste potřebovali, abyste tuto roli úspěšně vykonávali?

Učitel: komunikace s žáky a jejich rodiči, pedagogické dovednosti, plánování a organizace výuky

Zdravotní sestra: zdravotnické znalosti, ošetrovatelské dovednosti, komunikace s pacienty a dalšími zdravotnickými pracovníky

Úloha 5: Napište několik důvodů, proč je důležité být informovaný o tom, co se odehrává během pracovního dne v různých pracovních rolích.

Lepší porozumění různým pracovním rolím a pracovním dnům

Pomoc s výběrem budoucího povolání

Umožňuje studentům si uvědomit, jaké dovednosti by potřebovali pro úspěšné vykonávání různých pracovních rolí

Úloha 6: Jaký dojem jste si vytvořili o různých pracovních rolích a jejich pracovním dni? Která role vás zaujala nejvíce a proč?

Po vyplnění tohoto pracovního listu jsem si uvědomil/a, že každá pracovní role může mít zcela odlišný pracovní den. Zajímavé bylo srovnání pracovního dne různých rolí a uvědomit si, jak se mohou v jednotlivých činnostech lišit. Například pracovní den lékaře a učitele se velmi liší, přestože jsou oba zaměřeni na vzdělávání lidí.

Z celého pracovního listu mě nejvíce zaujala role architekta. Jejich pracovní den se mi zdá být velmi zajímavý a plný výzev. Architekti musí být kreativní, inovativní a mít technické znalosti, aby mohli navrhovat budovy a další stavby. Tuto roli bych si mohla velmi dobře představit jako své budoucí povolání.

Úloha 7: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

PRACOVNÍ LIST Č. 2 – Pracovní den

Úvod: Přemýšlejte o různých pracovních rolích, které byste si mohli představit, že budete chtít vykonávat v budoucnosti. Každá pracovní role může mít odlišný pracovní den.

Úloha 1: Vypište několik pracovních rolí, které vás zajímají.

Úloha 2: Zamyslete se, jaký by mohl být pracovní den v některých z těchto rolí. Napište několik činností, které se v této pracovní roli mohou vyskytovat.

Úloha 3: Porovnejte pracovní den dvou různých rolí. Jak se liší v jednotlivých činnostech? Jaké jsou podobnosti?

Úloha 4: Zkuste si představit, že vykonáváte jednu z rolí, kterou jste si vybrali. Jaké dovednosti byste potřebovali, abyste tuto roli úspěšně vykonávali?

Úloha 5: Napište několik důvodů, proč je důležité být informovaný o tom, co se odehrává během pracovního dne v různých pracovních rolích.

Úloha 6: Jaký dojem jste si vytvořili o různých pracovních rolích a jejich pracovním dni? Která role vás zaujala nejvíce a proč?

Úloha 7: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegou, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 22 žáků. V tomto složení se nachází 2 žáci s SPU.

První úloha byla velmi snadná, dokázali bez problémů odpovědět všichni. Úloha byla ponechána, protože dobře uvedla další úlohy.

Druhá úloha přinesla drobné komplikace, jelikož v původním znění bylo „v každé z těchto rolí“, proto snaživější žáci s velkým výčtem pracovních rolí měli daleko více práce, což reflektovali v diskusi jako nespravedlivé. Proto byla po konzultaci změněna formulace otázky, aby žáci popisovali jen některé.

Třetí úkol byl změněn na základě charakteru odpovědí. Většina žáků dokázala porovnat dvě pracovní role, ale primárně to bylo z hlediska odlišností, což je ve své podstatě správně, ale pro lepší kontextualizaci byla po diskusi s kolegou přidána otázka po podobnostech povolání, jelikož ty původně napsalo jen 7 žáků. Tato změna má přinést další rozměr přemýšlení o volbě povolání.

Čtvrtý úkol nebyl obtížný ani pro žáky se slabším prospěch a SPU. Základní přehled o vykonávaných činnostech měli všichni žáci. Kvalita se však lišila s ohledem na zájem o povolání, což hrálo u vypracování větší roli než prospěch, pokud žáci měli opravdu jasnou představu.

Pátá úloha se ukázala jako vhodná pro žáky s lepším prospěchem. Jelikož pouze 8 žáků dokázalo tuto otázku skutečně správně zodpovědět. Byla v reflexi hodnocena jako náročná, ale zároveň nebyla nahrazena, protože je užitečná při rozvoji kritického myšlení.

Šestá úloha nebyla nijak změněna, protože se ukázala jako velmi dobře fungující. Prakticky každý žák dokázal u svého výběru napsat nějaké zdůvodnění, proč ho daná role zaujala.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
6	6	4	3	3	0

Z diskuse nad pracovním listem a z hodnocení se ukázalo, že pracovní list žáky bavil a byl hodnocen pozitivně větší skupinou žáků. Ukázalo se, že kritické hlasy zaznívaly zejména od žáků s horším prospěchem.

4. PRACOVNÍ LIST Č. 3 – Výběr pracovní role (metodika pro učitele)

Nejprve vysvětlíte téma pracovního listu a jeho cíle. Vysvětlíte, že se žáci budou zabývat výběrem pracovní role a zváží své zájmy, dovednosti a budoucí cíle, aby se rozhodli, jakou práci by chtěli vykonávat.

Ved'te diskusi, která se bude věnovat zájmům a budoucím cílům. Žáci by měli sdílet své názory a zájmy, aby mohli lépe porozumět, jakou pracovní roli by chtěli vykonávat.

Úloha 1: Seznamte se se svými zájmy: Zapište alespoň pět oblastí, které vás zajímají. Například: sport, umění, technologie, psaní, cestování. Zamyslete se nad tím, jak byste mohli své zájmy propojit s pracovními rolemi.

Seznamte se se svými zájmy:

- Sport
- Cestování
- Umění
- Psaní
- Technologie

Propojení zájmů s pracovními rolemi:

- Sportovní novinář
- Průvodce cestovního ruchu
- Kreativní grafik
- Copywriter v oblasti sportu
- IT specialista pro sportovní týmy

Úloha 2: Identifikujte své dovednosti: Napište alespoň pět dovedností, ve kterých jste silní. Například: organizační schopnosti, komunikace, týmová spolupráce, kreativita, řešení problémů. Zvažte, jaké pracovní role by mohly využívat tyto dovednosti.

Rozšíření: obodovat své silné dovednosti na stupnici 1-5, přičemž určit a zdůvodnit, proč příslušné dovednosti byla dána právě urč. stupnice.

Identifikujte své dovednosti:

- Komunikace
- Organizační schopnosti
- Týmová spolupráce
- Řešení problémů
- Kreativita

Pracovní role využívající tyto dovednosti:

- Event manager
- Projektový manažer

- **Marketingový specialista**
- **Psycholog**
- **Designér**

Úloha 3: Určete si své cíle: Zamyslete se nad tím, co chcete dosáhnout v budoucnu. Napište alespoň tři cíle, kterých chcete dosáhnout. Například: získat vysokoškolské vzdělání, stát se odborníkem v oboru, najít si práci, která umožní cestovat.

Získání vysokoškolského vzdělání v oboru psychologie

Stát se odborníkem na projektový management

Získat zaměstnání v zahraničí

Úloha 4: Zvažte pracovní role: Na základě svých zájmů, dovedností a cílů si vyberte alespoň tři různé pracovní role, které by vás zajímaly. Pro každou z těchto rolí napište, jaké dovednosti jsou pro ni důležité, jaké jsou její nároky na vzdělání a jaké jsou možnosti kariérního růstu. Zvažte, zda jsou tyto role v souladu s vašimi zájmy a cíli.

Psycholog v oblasti sportu: Důležité dovednosti jsou empatie, komunikace a vztahové poradenství. Nároky na vzdělání jsou vysokoškolské, a to minimálně bakalářské v oboru psychologie. Možnosti kariérního růstu jsou v oblasti koučinku a konzultací. Tato role je v souladu s mými zájmy a cíli.

Projektový manažer v cestovním ruchu: Důležité dovednosti jsou organizační schopnosti, týmová spolupráce a řešení problémů. Nároky na vzdělání jsou minimálně střední, ale vysokoškolské vzdělání v oboru cestovního ruchu je výhodou. Možnosti kariérního růstu jsou v oblasti rozvoje turistických projektů. Tato role je v souladu s mými zájmy a cíli.

Kreativní grafik v oblasti umění: Důležité dovednosti jsou kreativita, designové schopnosti a komunikace. Nároky na vzdělání jsou minimálně střední, ale vysokoškolské vzdělání v oblasti designu je výhodou. Možnosti kariérního růstu jsou v oblasti reklamních agentur a marketingu. Tato role je v souladu s mými zájmy a cíli.

Vyhodnocení a rozhodnutí: žáci by měli vyhodnotit své zájmy, dovednosti a budoucí cíle, a poté se rozhodnout, jakou pracovní roli by chtěli vykonávat. Můžete je povzbudit, aby diskutovali o svých rozhodnutích v malých skupinách a sdíleli své myšlenky s ostatními.

Reflexe: Po dokončení pracovního listu by žáci měli reflektovat na své rozhodnutí a shrnout, jaký proces prošli při výběru pracovní role. Můžete jim také položit otázky, jako například, co byli nejtěžší částí procesu rozhodování a co je nejvíce překvapilo.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 3 – Výběr pracovní role

Úloha 1: Seznamte se se svými zájmy: Zapište alespoň pět oblastí, které vás zajímají. Například: sport, umění, technologie, psaní, cestování. Zamyslete se nad tím, jak byste mohli své zájmy propojit s pracovními rolemi.

Úloha 2: Identifikujte své dovednosti: Napište alespoň pět dovedností, ve kterých jste silní. Například: organizační schopnosti, komunikace, týmová spolupráce, kreativita, řešení problémů. Zvažte, jaké pracovní role by mohly využívat tyto dovednosti.

Úloha 3: Určete si své cíle: Zamyslete se nad tím, co chcete dosáhnout v budoucnu. Napište alespoň tři cíle, kterých chcete dosáhnout. Například: získat vysokoškolské vzdělání, stát se odborníkem v oboru, najít si práci, která umožní cestovat.

Úloha 4: Zvažte pracovní role: Na základě svých zájmů, dovedností a cílů si vyberte alespoň tři různé pracovní role, které by vás zajímaly. Pro každou z těchto rolí napište, jaké dovednosti jsou pro ni důležité, jaké jsou její nároky na vzdělání a jaké jsou možnosti kariérního růstu. Zvažte, zda jsou tyto role v souladu s vašimi zájmy a cíli.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegy, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 23 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

V první úloze se ukázalo jako obtížné, že někteří žáci nejsou ochotni přemýšlet více o svých zájmech. Často se objevovaly odpovědi ve stylu „Instagram, internet, hry“ a nic víc. Žáci ale tyto zájmy nedokázali propojit s nějakou pracovní rolí. V původním PL byly požadovány pouze 3 zájmy. Po konzultaci s kolegy na základě vyplnění PL však došlo k jeho ztížení a požadavku pěti. Tento krok má za cíl větší základnu uvedených zájmů pro další úkoly a větší aktivizaci studentů.

Ve druhé úloze se objevil problém, který jsme ani po konzultaci s dalšími kolegy nedovedli odstranit. Přesvědčení o svých schopnostech bylo nejsilnější u žáků, kteří mají problémy s prospěchem či chováním. U žáků s dobrým prospěchem se ukázalo, že z velké části svých schopností uvádějí méně a jsou vůči sobě daleko více kritičtí. I přesto jsme tuto úlohu ponechali, ale je nutné, aby učitel aktivně žáky podpořil v sebehodnocení.

Třetí úkol byl hodnocen i v diskusi jako snadný. Nebylo třeba žáky výrazně pobízet a neobjevily se žádné problémy. S výjimkou dvou žáků s velmi slabým prospěchem dokázali napsat své cíle zcela všichni včetně žáků s SPU.

Čtvrtý úkol přinesl drobná úskalí, protože žáci s lepším prospěchem měli tendence o sobě pochybovat a volili skromnější povolání. Nicméně úkol dokázali vypracovat správně, stejně jako slabší žáci s vyšším sebevědomím. Zcela paradoxně tak nejrealističtější odpovědi poskytovali žáci s průměrným prospěchem. Úloha se kvůli tomu neměnila, ale ukázalo se jako nutné s žáky pracovat na větší sebereflexi pozitivních i negativních aspektů.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
8	5	3	3	4	0

Více jak polovina třídy hodnotila pracovní list modrým a zeleným smajlíkem, Ukázalo se, že dle reakcí a odpovědí tento PL nejvíce bavil žáky s průměrným prospěchem, ale na jeho vyplnění pracovali všichni žáci bez výraznějších obtíží.

5. PRACOVNÍ LIST Č. 4 – Práva a povinnosti zaměstnanců (metodika pro učitele)

Zopakování základů práv a povinností: Připomeňte žákům, co jsou to práva a povinnosti a jaké jsou rozdíly mezi nimi. Mohou se použít různé aktivity, například diskuse, skupinová práce, brainstorming nebo prezentace.

Úvod do tématu: Představte téma práv a povinností zaměstnanců a shrňte, co žáci o tématu již vědí a co by rádi věděli.

Úloha 1: Seznamte se s pojmy: Zapište alespoň tři pojmy, které souvisejí s právy a povinnostmi zaměstnanců. Například: pracovní smlouva, pracovní doba, mzda. Zamyslete se nad tím, co tyto pojmy znamenají a jak souvisejí s právy a povinnostmi zaměstnanců.

- **Pracovní smlouva:** Je to písemná dohoda mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, která stanoví pracovní podmínky, plat a další vztahy mezi nimi.
- **Pracovní doba:** Je to doba, po kterou je zaměstnanec povinen vykonávat práci pro svého zaměstnavatele.
- **Mzda:** Je to plat, který je zaměstnanci vyplácen za vykonanou práci.

Úloha 2: Identifikujte práva zaměstnanců: Napište alespoň tři práva, která mají zaměstnanci. Například: právo na mzdu, právo na bezpečné pracovní podmínky, právo na volno. Zvažte, jak se tato práva liší v různých zemích a jak jsou chráněna.

- **Právo na mzdu:** Zaměstnanec má právo na mzdu za práci, kterou vykonává.
- **Právo na bezpečné pracovní podmínky:** Zaměstnanec má právo na pracovní prostředí, které je bezpečné a zdravotně nezávadné.
- **Právo na volno:** Zaměstnanec má právo na dovolenou a na další volno, jako jsou například svátky nebo nemocenská.

Úloha 3: Identifikujte povinnosti zaměstnanců: Napište alespoň tři povinnosti, které mají zaměstnanci. Například: dodržování pracovní doby, dodržování bezpečnostních pravidel, plnění svých pracovních povinností. Zvažte, jak jsou tyto povinnosti důležité pro zaměstnavatele a pro společnost jako celek.

- **Dodržování pracovní doby:** Zaměstnanec je povinen dodržovat pracovní dobu, která je uvedena v pracovní smlouvě.
- **Dodržování bezpečnostních pravidel:** Zaměstnanec je povinen dodržovat bezpečnostní pravidla a chránit své zdraví i zdraví ostatních lidí v práci.
- **Plnění svých pracovních povinností:** Zaměstnanec je povinen plnit své pracovní povinnosti a poskytovat své pracovní výkony na úrovni, která odpovídá jeho schopnostem.

Úloha 4: Diskutujte o právech a povinnostech: Diskutujte s vašimi spolužáky o tom, jaká jsou důležitá práva a povinnosti zaměstnanců. Zamyslete se nad tím, jak mohou být práva a povinnosti zaměstnanců v konfliktu a jaké jsou důsledky neplnění pracovních povinností.

Žáci by mohli diskutovat o důležitosti různých práv a povinností, které mají zaměstnanci, a jak tyto práva a povinnosti mohou být v konfliktu. Například, jaké jsou důsledky neplnění pracovních povinností nebo jak mohou zaměstnanci chránit svá práva a zajistit, aby byla dodržována.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 4 – Práva a povinnosti zaměstnanců

Úloha 1: Seznamte se s pojmy: Zapište alespoň tři pojmy, které souvisejí s právy a povinnostmi zaměstnanců. Například: pracovní smlouva, pracovní doba, mzda. Zamyslete se nad tím, co tyto pojmy znamenají a jak souvisejí s právy a povinnostmi zaměstnanců.

Úloha 2: Identifikujte práva zaměstnanců: Napište alespoň tři práva, která mají zaměstnanci. Například: právo na mzdu, právo na bezpečné pracovní podmínky, právo na volno. Zvažte, jak se tato práva liší v různých zemích a jak jsou chráněna.

Úloha 3: Identifikujte povinnosti zaměstnanců: Napište alespoň tři povinnosti, které mají zaměstnanci. Například: dodržování pracovní doby, dodržování bezpečnostních pravidel, plnění svých pracovních povinností. Zvažte, jak jsou tyto povinnosti důležité pro zaměstnavatele a pro společnost jako celek.

Úloha 4: Diskutujte o právech a povinnostech: Diskutujte s vašimi spolužáky o tom, jaká jsou důležitá práva a povinnosti zaměstnanců. Zamyslete se nad tím, jak mohou být práva a povinnosti zaměstnanců v konfliktu a jaké jsou důsledky neplnění pracovních povinností.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegou, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 24 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

Hned první úloha byla v tomto případě upravena. Původní znění neobsahovala nápovědu možných pojmů, což žákům činilo velký problém. Při vyplňování jen 5 žáků jasně vědělo, co má napsat. Zbytek až po nápovědě. Proto byla nápověda přidána do zadání, byť s vědomím, že odpovědi budou ve většině případů vázány na ní. Na druhou stranu se ukázalo, že v této úloze se daří žákům s lepším prospěchem a kontextuálně i lepším rodinným zázemím. Ti obvykle měli jiné odpovědi, než bylo v nápovědě a dokázali lépe zdůvodňovat.

Druhá a třetí úloha mají dost společného, respektive pohlíží na práva obou stran sporu. Zde došlo k vypracování větší části žáků (problémy zejména u nejhůře prospívajících a částečně ze sociálně nepodnětného prostředí), ale v následné reflexi se ukázala poněkud zajímavá věc. Diskuse přešla spíše do sporu o to, kdo by měl být více hájen a dělicí linie se objevila mezi chlapci a dívkami, kdy dívky požadovaly větší obhajobu zaměstnanců, zatímco chlapci zaměstnavatelů. Celkově však tento úkol byl hodnocen pozitivně a v ústní reflexi přinesl dost zajímavých podnětů.

Čtvrtá, diskusní, část vyplynula spontánně z průběhu třetí úlohy, jelikož diskuse nebyla původně součástí listu. Ale po názorové výměně se ukázalo, že je vhodné ji zařadit, jelikož k ní žáci stejně směřovali. Byla tedy dodána jako samostatný úkol.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
7	5	4	4	4	0

Zde se ukázal mírný pokles hodnocení, který však poukazuje na to, že pro některé žáky byl tento list obtížnější, což můžeme považovat za vhodné pro diferenciaci výsledků žáků.

6. AKTIVITA č. 5 – Hledání práce (metodika pro učitele)

Zahajte aktivitu tím, že žákům vysvětlíte, že se budete zabývat tématem hledání práce a jak se na to mohou připravit.

Žáci by se měli rozdělit do skupin po čtyřech. Každá skupina by měla mít jeden list papíru a tužku.

Každá skupina by měla vytvořit scénku, ve které se jedna osoba snaží najít práci. Scénka by měla zahrnovat několik různých způsobů hledání práce, včetně online hledání a osobních kontaktů.

Každá skupina by měla také vytvořit krátkou prezentaci (1-2 minuty), ve které popíše, jak se připravit na pracovní pohovor a jak psát životopis.

Když jsou scény a prezentace hotové, každá skupina by měla předvést svou scénu a prezentaci ostatním skupinám.

Po dokončení představení, můžete vést diskusi o tom, co žáci získali z této aktivity. Otázky, které mohou být užitečné, zahrnují:

Který způsob hledání práce se vám zdá nejefektivnější? A proč?

Jaké jsou klíčové prvky úspěšného pracovního pohovoru? V čem podle vás spočívá jejich důležitost?

Jaké jsou nejdůležitější informace, které by měly být zahrnuty do životopisu?

Na konci aktivity byste měli shrnout klíčové body a zdůraznit důležitost přípravy na hledání práce a pracovní pohovor

Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti aktivita líbila.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia. Zde však bylo nutné vyřešit hodnocení jinak. Na konci aktivity dostali žáci papír, kde udělali čárku k patřičnému emotikonu.

6. AKTIVITA č. 5 – Hledání práce

Žáci by se měli rozdělit do skupin po čtyřech. Každá skupina by měla mít jeden list papíru a tužku.

Každá skupina by měla vytvořit scénku, ve které se jedna osoba snaží najít práci. Scénka by měla zahrnovat několik různých způsobů hledání práce, včetně online hledání a osobních kontaktů.

Každá skupina by měla také vytvořit krátkou prezentaci (1-2 minuty), ve které popíše, jak se připravit na pracovní pohovor a jak psát životopis.

Když jsou scény a prezentace hotové, každá skupina by měla předvést svou scénu a prezentaci ostatním skupinám.

Po dokončení představení, můžete vést diskusi o tom, co žáci získali z této aktivity. Otázky, které mohou být užitečné, zahrnují:

Který způsob hledání práce se vám zdá nejefektivnější? A proč?

Jaké jsou klíčové prvky úspěšného pracovního pohovoru? V čem podle vás spočívá jejich důležitost?

Jaké jsou nejdůležitější informace, které by měly být zahrnuty do životopisu?

Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti aktivita líbila.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegy, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Aktivitu se účastnilo 24 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

Odlišný charakter aktivity měl za úkol zaktivizovat žáky a podnítit v nich zájem, který postupem času upadal. Aktivita vyvolala pozitivní ohlas, kdy ve výsledném hodnocení šlo o velmi dobře hodnocenou část portfolia. Samotný průběh vyžadoval částečnou kontrolu skupin, aby došlo k rozumnému rozdělení rolí. Aktivita, jak byla nastavena, tak se žákům líbila a v diskusi dokázali velmi dobře poukazovat na nedostatky, které spatřovali ve scénkách, respektive, co by udělali oni sami jinak. Následná reflexe ukázala, že pro žáky bylo toto velmi obohacující a pochopili několik důležitých aspektů pracovních pohovorů. Jako klíčové posuzovali nejčastěji slušné jednání, ale naopak posuzovali negativně až přílišnou „podlézavost“, přičemž oceňovali tuto formu nabytí zkušeností, které mohou mít pozitivní dopady na jejich budoucí život, ale zejména právě reflexi negativních aspektů, které mohou sloužit jako zdroj poučení.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
12	6	5	1	0	0

Tato aktivita byla žáky pozitivně hodnocena, dle komentářů zejména z důvodu změny proti pracovním listům směrem k aktivizačním metodám a přístupům. Proto je nutné vůči tomuto hodnocení udržovat mírnou kritickou distanci. Ukazuje však, že žáci mají preferenci v odlišných metodách práce.

7. PRACOVNÍ LIST Č. 6 – Jaké faktory ovlivňují pracovní prostředí? (metodika pro učitele)

Před začátkem aktivity je vhodné žákům vysvětlit, co se bude dělat a proč je to důležité. Důrazně zdůrazněte, že pracovní prostředí může mít zásadní vliv na výkon a pohodu člověka, a že práce by měla být příjemná a bezpečná.

Úloha1: Přemýšlejte o svých představách ideálního pracovního prostředí. Zapište, jak by mělo vypadat a co by v něm mělo být.

Ideální pracovní prostředí by pro mě mělo být příjemné a uklidňující. Mělo by mít dostatečné množství přirozeného světla, zeleně a rostlin, aby se vytvořila příjemná atmosféra. Dále by mělo být prostorné a dobře větrané, aby se zabránilo pocitu dusna a unavenosti. Tichá a klidná pracovní prostředí mi také vyhovují, protože mohu lépe soustředit svou pozornost na práci.

Úloha 2: Zamyslete se nad tím, co fakticky ovlivňuje pracovní prostředí. Seznamte se s různými faktory, jako je například hluchost, osvětlení, teplota a tiché prostory. Zapište, které faktory vám připadají důležité a proč.

Podle mého názoru jsou důležité faktory pracovního prostředí, jako je hluchost, osvětlení, teplota a tiché prostory. Hlučné prostředí může způsobovat rozptýlení a ztrátu soustředění. Naopak příliš tiché prostředí může být pro některé lidi rušivé. Osvětlení je také důležité, protože tmavé nebo špatně osvětlené místnosti mohou vést k únavě a nízké produktivitě. Teplota prostředí je dalším faktorem, který ovlivňuje náš výkon. Příliš horké nebo studené prostředí může vést k nepohodlí a zdravotním problémům. Tiché prostory jsou také důležité pro lidi, kteří se potřebují soustředit na svou práci.

Úloha 3: Přemýšlejte o tom, jak faktory pracovního prostředí ovlivňují vaši náplň práce a komunikaci s ostatními lidmi na pracovišti. Zapište, jaký vliv na vás může mít hlučná kancelář, nedostatek světla nebo zhoršené vztahy s kolegy.

Faktory pracovního prostředí mohou mít vliv na mou náplň práce a komunikaci s kolegy. Například hlučná kancelář může způsobovat rozptýlení a sníženou produktivitu. Nedostatek světla může vést k pocitu únavy a nízkému výkonu. Zhoršené vztahy s kolegy mohou také vést k nekomfortnímu pracovnímu prostředí.

Úloha 4: Promyslete si, jak byste mohli zlepšit pracovní prostředí, aby bylo příjemnější a efektivnější pro všechny zaměstnance. Zamyslete se nad možnými řešeními, jako je například vylepšení vztahů v kolektivu, zlepšení osvětlení nebo zavedení tichého koutku. Zapište, co byste navrhli jako řešení pro zlepšení pracovního prostředí.

Pro zlepšení pracovního prostředí bych navrhoval/a vylepšení vztahů v kolektivu, zlepšení osvětlení a zavedení tichého koutku. Vztahy v kolektivu jsou důležité pro vytvoření pozitivní atmosféry na

pracovišti a mohou také pomoci zlepšit komunikaci mezi kolegy. Zlepšením osvětlení lze snížit únavu a zlepšit pracovní výkon.

Úloha 5: Jak jsem si vedl/a při plnění jednotlivých úkolů?

Při plnění úkolů jsem se snažila být co nejvíce konkrétní a přesná v popisu ideálního pracovního prostředí a faktorech, které ovlivňují pracovní prostředí. Uvědomila jsem si, že každý faktor má vliv na práci a zdraví zaměstnanců a měla jsem motivaci hledat řešení, jak zlepšit pracovní prostředí. Nicméně, možná jsem se mohla více zaměřit na to, jaký vliv má pracovní prostředí na výkonnost a efektivitu práce.

Jaké další faktory ovlivňují pracovní prostředí, na které jsem se nepodíval/a?

Mezi další faktory, které mohou ovlivňovat pracovní prostředí, patří například ergonomie pracoviště, dostatečná hygiena, kvalita vzduchu, kvalita vody nebo i design prostoru. Tyto faktory mohou mít vliv na zdraví a pohodu zaměstnanců, ale také na estetické vnímání pracovního prostředí.

Jaké jsou možné nevýhody a rizika spojená s tím, když se faktory pracovního prostředí zanedbávají?

Nevýhody a rizika spojená s tím, když se faktory pracovního prostředí zanedbávají, mohou být velmi rozmanité. Například, hlučné prostředí může způsobovat stres, podrážděnost a slyšení zhoršuje komunikaci mezi kolegy. Pokud je pracovní prostředí příliš tmavé nebo nedostatečně osvětlené, může to vést k únavě očí a bolestem hlavy. Pokud se zanedbávají hygienické normy, může to vést k šíření nemocí a infekcí. Nedostatečná ergonomie může vést k bolesti zad, problémům s karpálním tunelem nebo jiným zdravotním potížím. Tyto rizika mohou vést k absenci na pracovišti, snížení produktivity, zhoršení kvality práce a dokonce i k vážným zdravotním problémům.

Úloha 6: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 6 – Jaké faktory ovlivňují pracovní prostředí?

Úloha 1: Přemýšlejte o svých představách ideálního pracovního prostředí. Zapište, jak by mělo vypadat a co by v něm mělo být.

Úloha 2: Zamyslete se nad tím, co fakticky ovlivňuje pracovní prostředí. Seznamte se s různými faktory, jako je například hluchnost, osvětlení, teplota a tiché prostory. Zapište, které faktory vám připadají důležité a proč.

Úloha 3: Přemýšlejte o tom, jak faktory pracovního prostředí ovlivňují vaši náplň práce a komunikaci s ostatními lidmi na pracovišti. Zapište, jaký vliv na vás může mít hlučná kancelář, nedostatek světla nebo zhoršené vztahy s kolegy.

Úloha 4: Promyslete si, jak byste mohli zlepšit pracovní prostředí, aby bylo příjemnější a efektivnější pro všechny zaměstnance. Zamyslete se nad možnými řešeními, jako je například vylepšení vztahů v kolektivu, zlepšení osvětlení nebo zavedení tichého koutku. Zapište, co byste navrhli jako řešení pro zlepšení pracovního prostředí.

Úloha 5: Jak jsem si vedl/a při plnění jednotlivých úkolů?

Jaké další faktory ovlivňují pracovní prostředí, na které jsem se nepodíval/a?

Jaké jsou možné nevýhody a rizika spojená s tím, když se faktory pracovního prostředí zanedbávají?

Úloha 6: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegou, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 22 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

Nicméně hned na úvod je nutné uvést, že žáci vznášeli výhrady, protože se jednalo o návrat k pracovnímu listu po jiném typu aktivity, tudíž i výsledné hodnocení bylo horší.

První úloha se velmi odlišovala podle preferencí žáků a jimi zvolených případných profesí. Nicméně všichni se shodovali, že by mělo jít o bezpečné prostředí, pokud možno ne příliš hlučné. Dva žáci tento úkol nedokázali vyplnit. Zbytek ano, proto se podoba úkolu neměnila.

Ve druhé úloze byla nutná pomoc a intervence, aby žáci začali pracovat, jelikož si původně vůbec nedokázali ve většině případů (pouze 6 vědělo) představit, co by mělo být obsahem. Poté již dokázali pracovat a většinově se shodovali na požadavcích světla a tepla na pracovišti. Úkol byl doplněn o příklady v zadání, aby byl pro většinu žáků lépe zpracovatelný.

Třetí úloha ukázala zhoršenou imaginaci některých žáků, kteří se nedokázali vcítit do role pracujícího člověka a jen velmi obtížně hledali odpovědi. Je však nutné konstatovat, že nešlo o jasnou skupinu, například žáků s horším prospěchem, ale o různé žáky napříč třídou. Pokud se to však podařilo, tak žáci odpovídali věcně a logicky, proto nebyla úloha měněna.

Ve čtvrté úloze si žáci dokázali lépe situaci představit na kolektivu třídy, a tak hledat různá řešení situace. Pouze žáci s problémy výchovného charakteru nechtěli situaci řešit a nic zlepšovat. Nicméně pokud žáci odpovídali, tak pro něj bylo nejčastějším řešením podnikání společných aktivit, kde rozšíří své sociální vazby.

Ukázalo se, že žáci v tomto PL nedbali příliš na zdůvodnění (reálně jej udělali 3 žáci), proto byla po konzultaci přidána pátá úloha s metakognitivními otázkami. Ta však nebyla vyhodnocena, jelikož byla přidána ex post.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
3	4	4	6	5	0

Pracovní list byl hodnocen výrazně hůře než předchozí aktivita, zejména žáci s průměrným prospěchem hodnotili hůře než obvykle. Ukazuje se tak, že pracovní list byl hodnocen jako kvalitní zejména žáky s vynikajícím prospěchem.

8. PRACOVNÍ LIST Č. 7 – Plánování financí (metodika pro učitele)

Úloha 1: Přemýšlejte o tom, jakým způsobem plánujete své výdaje. Zapište, jak si organizujete své peníze a jaké nástroje (např. rozpočet) používáte k řízení svých financí.

Představte žákům základní pojmy týkající se plánování financí, např. rozpočet, úspory, výdaje, příjmy atd. Projděte s nimi různé způsoby organizování financí, např. papírový nebo elektronický rozpočet. Diskutujte s nimi o různých způsobech šetření peněz a jak si udržet finanční stabilitu.

Já si své peníze organizuji pomocí rozpočtu, který si vytvářím na začátku každého měsíce. V rozpočtu mám rozdělené výdaje na kategorie, jako jsou například jídlo, zábava nebo školní potřeby. Snažím se udržovat výdaje v rámci předem stanoveného limitu pro každou kategorii. Dále používám mobilní aplikaci pro sledování výdajů.

Úloha 2: Zamyslete se nad tím, jaké finanční dovednosti jsou důležité pro správnou správu peněz. Zapište, jaké dovednosti již máte a na kterých byste chtěli pracovat, aby vaše financování bylo úspěšné.

Diskutujte s žáky, jaké jsou základní dovednosti potřebné pro správnou správu peněz, např. plánování výdajů, spoření, výběr finančních produktů atd.

Zvažte, jaké dovednosti již žáci mají a jaké by chtěli rozvíjet pro úspěšnou správu financí.

Ukažte jim, jak hledat informace o finančních produktech a jak porovnávat různé nabídky.

Důležité finanční dovednosti jsou například schopnost plánovat a řídit výdaje, úspornost, umění nakupovat s rozumem, schopnost ukládat peníze na účet a investovat. Já již mám základní dovednosti v oblasti plánování a řízení výdajů a také si pravidelně ukládám peníze na účet. Chtěl bych se však naučit více o investování a jak mohu využít peníze k dosažení dlouhodobých finančních cílů.

Úloha 3: Přemýšlejte o tom, jak může správné plánování financí ovlivnit vaše budoucí cíle a sny. Zapište, jaké dlouhodobé plány máte a jak by vám plánování financí mohlo pomoci je dosáhnout.

Diskutujte s žáky, jak správné plánování financí může pomoci dosáhnout dlouhodobých cílů a snů, jako je např. studium na vysoké škole, cestování, koupě vlastního bytu apod.

Představte jim různé strategie a nástroje, které jim mohou pomoci dosáhnout svých cílů, např. úspory, investice atd.

Mým dlouhodobým cílem je studium na vysoké škole a získání kvalifikace, která mi umožní najít si dobrou práci a vydělat si na vlastní bydlení a živobytí. Plánování financí mi může pomoci dosáhnout tohoto cíle tím, že mi umožní ukládat peníze na účet a postupně si našetřit na náklady spojené s vysokoškolským studiem. Díky rozpočtu mohu lépe kontrolovat své výdaje a můžu se soustředit na nezbytné výdaje, jako jsou například učebnice a poplatky spojené s vysokoškolským studiem. Plánování financí mi také umožní sledovat svůj finanční postup a být motivovaný k úsporám.

Úloha 4: Promyslete si, jak byste mohli zlepšit své finanční plánování a správu peněz. Zamyslete se nad možnými řešeními, jako je například vytvoření detailnějšího rozpočtu nebo zavedení zvyku pravidelně ukládat určitou částku peněz. Zapište, co byste navrhli jako konkrétní kroky ke zlepšení svého finančního plánování.

Projděte s žáky různé způsoby, jak zlepšit své finanční plánování, jako je např. vytvoření detailnějšího rozpočtu nebo zavedení pravidelného ukládání určité částky peněz.

Vyzvěte je, aby si zvolili konkrétní kroky, které chtějí udělat ke zlepšení svého finančního plánování a motivujte je k tomu, aby tyto kroky pravidelně sledovali a aktualizovali.

Ukažte jim, jak sledovat své výdaje a příjmy a jak vyhodnotit svůj finanční stav.

Ke zlepšení svého finančního plánování bych chtěl zavést zvyk každý měsíc ukládat částku peněz na spořicí účet, a to hned po přijetí peněz od rodičů za domácí práce a školní aktivity. Tímto způsobem budu moci kontrolovat své výdaje a mít vždy nějakou rezervu pro neočekávané výdaje. Dále bych chtěl vytvořit více podrobný rozpočet, ve kterém budu moci rozdělit své výdaje do jednotlivých kategorií, abych mohl snáze sledovat, kde utracím nejvíce peněz. Mám také v úmyslu naučit se více o bankovních účtech, spořicích účtech, investicích a jiných aspektech osobních financí.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 7 – Plánování financí

Úloha 1: Přemýšlejte o tom, jakým způsobem plánujete své výdaje. Zapište, jak si organizujete své peníze a jaké nástroje (např. rozpočet) používáte k řízení svých financí.

Úloha 2: Zamyslete se nad tím, jaké finanční dovednosti jsou důležité pro správnou správu peněz. Zapište, jaké dovednosti již máte a na kterých byste chtěli pracovat, aby vaše financování bylo úspěšné.

Úloha 3: Přemýšlejte o tom, jak může správné plánování financí ovlivnit vaše budoucí cíle a sny. Zapište, jaké dlouhodobé plány máte a jak by vám plánování financí mohlo pomoci je dosáhnout.

Úloha 4: Promyslete si, jak byste mohli zlepšit své finanční plánování a správu peněz. Zamyslete se nad možnými řešeními, jako je například vytvoření detailnějšího rozpočtu nebo zavedení zvyku pravidelně ukládat určitou částku peněz. Zapište, co byste navrhli jako konkrétní kroky ke zlepšení svého finančního plánování.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegou, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 24 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

V první otázce se ukázalo velmi rychle, že bude potíží se studenty, kteří pocházejí z méně podnětného prostředí, jelikož sami uvedli, že nakládání s penězi neplánují a vůbec tuto otázku neřeší, zpravidla vše hned utratí. To však naštěstí vyřešila reflexe ve třídě, kde ostatní žáci představovali své přístupy a nápady, což vedlo k tomu, že i ostatní žáci mohli získat určitou inspiraci k řešení tohoto problému. Aktivita tady nebyla nijak upravena, ale je důležitá reflexe pod vedením pedagoga, která ukáže cesty i žákům s problémy.

Druhá otázka byla opět ve znamení toho, že někteří žáci se považovali za již prakticky dospělé a plně kompetentní, takže nepotřebují již další rozvoj. Pověšinou se jednalo o žáky s horším prospěchem. Nicméně všichni žáci dokázali odpovědět to, jaké jsou klíčové kompetence pro fungování s financemi. Nebyla zde tedy aktivita nijak upravována, ale je důležité, aby došlo ke skutečné reflexi a uvědomění žáků, k čemuž musí dopomoci učitel.

Třetí úloha byla modifikována o část s vlastním dlouhodobým plánováním. Původní znění směřovalo jen k dlouhodobým finančním cílům a žáci odpovídali velmi povrchně, navíc bez jakékoliv reflexe vlastního postoje. Bylo tedy nutné dodat druhou část, aby skutečně pracovali s metakognicí.

Čtvrtá úloha byla obtížná pro žáky s horším prospěchem a SPU, kteří si nedokázali moc představit variantu zlepšení nebo konkrétní kroky. Pokud však bylo v diskusi upozorněno na možné řešení, tak se i oni dokázali zapojit a v určitých mantinelech spolupracovat. Nicméně nedošlo k žádné úpravě, jelikož je tato otázka velmi důležitá a řešením je systematická práce se žáky.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
7	6	5	2	3	1

Pracovní list obdržel více jako polovinu hodnocení v rámci nejlepších dvou, ale na druhou stranu se objevilo i nejhorší možné hodnocení. Ukázalo se, že žáci s nejhorším prospěchem mají s tímto PL potíže a negativně jej hodnotí, zatímco nejlepší hodnocení udělovali spíše průměrní až mírně nadprůměrní žáci.

9. AKTIVITA Č. 8 –Práce a rodina (metodika pro učitele)

Před zahájením práce s pracovním listem je vhodné diskutovat se žáky, jaké jsou jejich zkušenosti se snahou skloubit práci a rodinu (např. v příbuzenstvu). Dále je vhodné poskytnout žákům informace o výhodách a nevýhodách práce a ukázat jim, jak lze najít rovnováhu mezi prací a rodinným životem.

Úloha 1: Zamyslete se nad výhodami a nevýhodami práce. Zapište, jaké jsou výhody a nevýhody práce a jak mohou tyto faktory ovlivnit váš rodinný život.

Výhody práce:

- finanční stabilita a zajištění pro rodinu
- rozvoj profesních dovedností a schopností
- pocit užitečnosti a seberealizace

Nevýhody práce:

- nedostatek času pro rodinu a zájmy
- stres a vysoké pracovní nasazení
- možné odloučení od rodiny při častých pracovních cestách

Úloha 2: Přemýšlejte o tom, jaké jsou důležité aspekty rodinného života a jak lze najít rovnováhu mezi prací a rodinou. Zapište, jaké jsou pro vás důležité aspekty rodinného života (např. čas s rodinou, zájmy, volný čas) a jak se snažíte najít rovnováhu mezi prací (školou) a rodinou.

Důležité aspekty rodinného života pro mě jsou:

- čas s rodinou
- zájmy a volný čas
- možnost relaxace a odpočinku

Snažím se najít rovnováhu mezi prací a rodinou tím, že si pečlivě plánuji svůj čas a snažím se najít volný čas na aktivity s rodinou. Také jsme si doma rozdělili domácí práce, abychom se navzájem podporovali a ulehčili si tak každodenní povinnosti.

Úloha 3: Diskutujte o tom, jak mohou rodiče skloubit práci a rodinu. Zvažte, jaké jsou různé způsoby, jak rodiče mohou skloubit svou práci a rodinný život (např. flexibilní pracovní doba, dělení domácích prací mezi partnery) a jak tyto způsoby mohou pomoci rodičům dosáhnout lepší rovnováhy mezi prací a rodinou.

Rodiče mohou skloubit práci a rodinu tím, že:

využijí flexibilní pracovní doby
rozdělí si domácí práce s partnerem
najdou si zaměstnání, které umožňuje home office
využijí možnosti školky nebo jiných zařízení pro děti

plánují svůj čas pečlivěji

Tyto způsoby mohou pomoci rodičům dosáhnout lepší rovnováhy mezi prací a rodinou tím, že umožňují více času strávit s rodinou a zároveň se stíhat věnovat práci.

Úloha 4: Reflektujte na to, co můžete udělat, abyste v budoucnu lépe skloubili svou práci a rodinu. Zvažte, jaké konkrétní kroky můžete udělat, abyste lépe skloubili svou práci a rodinný život (např. vytvoření rozvrhu, rozdělení domácích prací, hledání flexibilnějšího zaměstnání) a jak vám mohou tyto kroky pomoci dosáhnout lepší rovnováhy mezi prací a rodinou.

Můžu udělat následující kroky po vzoru svých rodičů, abych lépe skloubil práci a rodinu:

vytvořit si pečlivý plán pracovních dnů a volného času

rozdělit si s partnerem domácí práce

hledat zaměstnání s flexibilní pracovní dobou nebo možností home office

využít možnosti školky pro dítě

naučit se lépe delegovat a plánovat

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

AKTIVITA Č. 8 –Práce a rodina

Úloha 1: Zamyslete se nad výhodami a nevýhodami práce. Zapište, jaké jsou výhody a nevýhody práce a jak mohou tyto faktory ovlivnit váš rodinný život.

Úloha 2: Přemýšlejte o tom, jaké jsou důležité aspekty rodinného života a jak lze najít rovnováhu mezi prací a rodinou. Zapište, jaké jsou pro vás důležité aspekty rodinného života (např. čas s rodinou, zájmy, volný čas) a jak se snažíte najít rovnováhu mezi prací (školou) a rodinou.

Úloha 3: Diskutujte o tom, jak mohou rodiče skloubit práci a rodinu. Zvažte, jaké jsou různé způsoby, jak rodiče mohou skloubit svou práci a rodinný život (např. flexibilní pracovní doba, dělení domácích prací mezi partnery) a jak tyto způsoby mohou pomoci rodičům dosáhnout lepší rovnováhy mezi prací a rodinou.

Úloha 4: Reflektujte na to, co můžete udělat, abyste v budoucnu lépe skloubili svou práci a rodinu. Zvažte, jaké konkrétní kroky můžete udělat, abyste lépe skloubili svou práci a rodinný život (např. vytvoření rozvrhu, rozdělení domácích prací, hledání flexibilnějšího zaměstnání) a jak vám mohou tyto kroky pomoci dosáhnout lepší rovnováhy mezi prací a rodinou.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegy, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 25 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

První otázka byla pro žáky poněkud překvapivá, protože nepředpokládali variantu, že by práce měla mít nevýhody, respektive si je neuvědomovali, protože vnímali, že pracovat je správné. Muselo jim být pomoheno příkladem. Pak již práce fungovala dobře. Nepřekvapivě lépe prospívající žáci našli více výhod a hůře prospívající více nevýhod, ale v reflexi se toto narovnálo. Proto nebylo zadání změněno.

Druhý úkol ukázal, že situace může být dost odlišná i napříč skupinami. Ukázalo se, že žáci ze sociálně nepodnětného prostředí si často daleko lépe uvědomují důležitost funkční rodiny než žáci se stabilním zázemím. A proto jsou schopni nalézt i konkrétní kroky k řešení. Zejména v diskusi se ukázalo, že tradiční role ve třídě se mohou snadno obrátit, proto úloha nebyla změněna.

Úlohy 3 a 4 se ukázaly, že mohou být zvláště propojené (stabilní rodinné zázemí) nebo naopak zcela odlišné (nepodnětné rodinné zázemí). Zatímco první skupina odpovídala na obě otázky takřka identicky a uváděla rodiče za vzory toho, jak je to správně, tak druhá skupina se snažila prosazovat opak. V diskusi se pak ukázalo, jak je stabilní zázemí důležité pro fungování a žáci poměrně intenzivně sdíleli své zkušenosti, takže nakonec úloha nebyla změněna.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
7	5	7	3	3	0

Pracovní list v rámci hodnocení ukázal poněkud paradoxní situaci, kdy byl lépe hodnocen žák, kteří mají běžně slabší prospěch nebo jsou ze sociálně slabšího prostředí, jelikož si více uvědomují možné dopady takovýchto rizik. Zatímco žáci ze stabilního zázemí v několika případech hodnotili aktivitu spíše negativně, jelikož jim přišla zbytečná s ohledem na nezkušenost s takovými problémy.

10. PRACOVNÍ LIST Č. 9 – Práce v různých zemích (metodika pro učitele)

Úkol 1: Zamyslete se nad tím, jak se pracovní kultura liší v různých zemích. Zapište, jaké jsou nejvýraznější rozdíly v pracovních zvyklostech, očekáváních a hodnotách v různých zemích.

V některých zemích je práce více orientována na kolektivní práci a spolupráci, zatímco v jiných je více individualistická. Například v Japonsku se kladou velké nároky na loajalitu vůči společnosti a kolektivní práci, zatímco v USA jsou lidé více nezávislí a kladou důraz na svou individualitu. Další rozdíly se týkají pracovních zvyklostí a očekávání vůči pracovnímu prostředí. Například v některých zemích se pracuje kratší pracovní dobu než v jiných, nebo se kladou větší nároky na fyzickou přítomnost v práci.

Úkol 2: Diskutujte s ostatními žáky o tom, jaký vliv mohou mít rozdílné pracovní kultury na pracovní prostředí a na život zaměstnanců. Zvažte, jak mohou tyto rozdíly ovlivnit produktivitu, spolupráci a komunikaci v práci.

Rozdílné pracovní kultury mohou mít vliv na vztahy mezi zaměstnanci a na spolupráci. Například v některých kulturách se kladou větší nároky na hierarchii a autoritu, což může vést k menší otevřenosti a komunikaci mezi zaměstnanci. V jiných kulturách se naopak kladou větší nároky na spolupráci a kolektivní rozhodování, což může vést ke ztrátě efektivity. Kromě toho se různé pracovní kultury mohou lišit i v oblasti pracovního tempa a priorit, což může mít vliv na pracovní zátěž a vyčerpání zaměstnanců.

Úkol 3: Přemýšlejte o tom, jak byste se připravili na práci v zahraničí. Zvažte, jaké by byly pro vás výhody a nevýhody práce v zahraničí a jaké znalosti a dovednosti byste potřebovali. Zapište, jak byste se připravili na práci v zahraničí a jak byste zvládli přizpůsobit se nové pracovní kultuře.

Při práci v zahraničí je důležité být připraven na odlišnou pracovní kulturu a zvyklosti. Mezi výhody práce v zahraničí patří například rozšíření obzorů, zlepšení jazykových schopností a získání nových zkušeností. Nevýhodou může být například jazyková bariéra, kulturní šok nebo obtížnost přizpůsobení se novému prostředí. Pro úspěšné zvládnutí práce v zahraničí je důležité mít otevřený postoj k novým způsobům práce, mít zájem o nové zkušenosti a být připraven na neustálé učení se.

Úkol 4: Reflektujte na to, jak byste se naučili pracovat s lidmi z různých kultur. Zvažte, jaké jsou důležité dovednosti pro pracování s lidmi z různých kultur a jak byste se je naučili. Zapište, jak byste se naučili pracovat s lidmi z různých kultur a jak by vám tyto dovednosti pomohly v práci.

Pracování s lidmi z různých kultur může být výzvou, ale také velkou příležitostí pro rozvoj dovedností. Některé důležité dovednosti pro pracování s lidmi z různých kultur zahrnují respektování rozdílností, schopnost naslouchat a být otevřený novým nápadům a způsobům řešení problémů, flexibilitu a schopnost přizpůsobit se různým situacím.

Pro zlepšení těchto dovedností bych se snažil být otevřený novým zkušenostem a učit se od lidí z různých kultur. Například bych se snažil rozšířit své znalosti o zvyklostech a tradicích jiných zemí, aby bylo snazší porozumět odlišným způsobům myšlení a chování. Také bych se snažil vytvářet přátelské vztahy s lidmi z různých kultur a ptát se jich na jejich zkušenosti a pohledy na svět.

Využil bych také příležitosti ke vzdělávání se, jako jsou kurzy a semináře o interkulturních komunikacích a rozdílech v pracovní kultuře. Tyto kurzy mohou poskytnout užitečné nástroje a techniky pro komunikaci a spolupráci s lidmi z různých kultur.

Zlepšení těchto dovedností by mi pomohlo v práci, protože bych byl schopen efektivněji spolupracovat s lidmi z různých kultur a přizpůsobit se různým pracovním situacím. To by mohlo vést k lepším pracovním výsledkům a vytvoření silnějších vztahů s kolegy z různých zemí.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 9 – Práce v různých zemích

Úkol 1: Zamyslete se nad tím, jak se pracovní kultura liší v různých zemích. Zapište, jaké jsou nejvýraznější rozdíly v pracovních zvyklostech, očekáváních a hodnotách v různých zemích.

Úkol 2: Diskutujte s ostatními žáky o tom, jaký vliv mohou mít rozdílné pracovní kultury na pracovní prostředí a na život zaměstnanců. Zvažte, jak mohou tyto rozdíly ovlivnit produktivitu, spolupráci a komunikaci v práci.

Úkol 3: Přemýšlejte o tom, jak byste se připravili na práci v zahraničí. Zvažte, jaké by byly pro vás výhody a nevýhody práce v zahraničí a jaké znalosti a dovednosti byste potřebovali. Zapište, jak byste se připravili na práci v zahraničí a jak byste zvládli přizpůsobit se nové pracovní kultuře.

Úkol 4: Reflektujte na to, jak byste se naučili pracovat s lidmi z různých kultur. Zvažte, jaké jsou důležité dovednosti pro pracování s lidmi z různých kultur a jak byste se je naučili. Zapište, jak byste se naučili pracovat s lidmi z různých kultur a jak by vám tyto dovednosti pomohly v práci.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegou, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 22 žáků. V tomto složení se nachází 2 žáci s SPU.

První otázka diferencovala žáky povětšinou dle běžného prospěchu, jelikož lépe prospívající měli širší přehled o pracovní kultuře v jiných zemích. Nejčastějším příkladem bylo Japonsko, které uvedlo 17 žáků s odkazem na znalosti ze zeměpisu. Ale jen 12 žáků dokázalo učinit srovnání dvou odlišných zemí. Úlohu ponecháváme v původní podobě, jelikož je vhodná pro prospěchově zdatnější žáky, ale v případě nutnosti doporučíme žákům pomoci příklady.

Ve druhé úloze se řešilo, zda kulturní rozdíly mohou zásadně ovlivňovat pracovní podmínky. Původně byla otázka zaměřena na fungování v rozdílném prostředí, ale v diskusi se žáky se ukázalo, že vnímají více aspekty jako vliv na produktivitu atd. Proto byla otázka o druhou část, která je pro žáky přístupnější.

Práce v zahraničí se ukázala jako úloha pro zdatnější žáky, protože ti se slabším prospěchem prezentovali fakt, že by se museli nejprve naučit cizí jazyk pořádně a pak by mohli řešit další věci. To je de facto správná odpověď, nicméně je zřejmé, že ne zcela žádoucí. Naopak lépe prospívající žáci dokázali formovat konkrétní jasná doporučení. Někteří žáci projevovali neochotu pracovat v zahraničí s odkazem na národnostní otázku atd., což v reflexi mělo tendenci sklouznout do ne zcela vhodných rovin. Úloha zůstala stejná, ale byla přidána čtvrtá.

Čtvrtá úloha byla dodána, protože se v některých případech objevily náznaky intolerance apod., takže bylo po konzultaci rozhodnuto takto. Úkol by měl vést k reflexi odlišností a důležitosti komunikace mezi kulturami. Vyhodnocení zde není k dispozici, jelikož byl dodán později.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
7	5	7	3	3	0

Pracovní list byl hodnocen žáky pozitivně i dle hodnocení, kdy byl hodnocen pozitivně zejména žáky s lepším prospěchem, pro které nebyl náročný. Nicméně i hůře prospívající žáci hodnotili tento list zčásti kladně, respektive průměrně. Lze konstatovat, že je svým nastavením vyvážený a vhodný pro použití s celou třídou bez ohledu na prospěch.

11. PRACOVNÍ LIST Č. 10 – Práce v budoucnosti (metodika pro učitele)

- Připravte se na téma "Budoucnost práce". Zjistěte si, jaké jsou trendy v oblasti pracovního trhu, jaké nové pracovní role se objevují a jaké nové technologie se používají v různých oblastech práce.
- Zvažte, jaké jsou cíle práce s tímto pracovním listem. Chcete, aby žáci pochopili, jak se mění svět práce? Chcete, aby diskutovali o výhodách a nevýhodách nových technologií? Chcete, aby přemýšleli o tom, jak se budou muset přizpůsobit novým podmínkám na pracovním trhu?
- Zvažte, jaké jsou potřebné znalosti a dovednosti pro úspěšné zvládnutí pracovního listu. Mohou žáci pracovat v týmech? Je třeba, aby měli určité znalosti o pracovních technologiích? Je třeba, aby dokázali kriticky myslet a reflektovat?

Úloha 1: Prozkoumejte nové technologie v oblasti práce a snažte se popsat, jaké jsou výhody a nevýhody každé z nich. Můžete například popsat virtuální realitu, robotiku, umělou inteligenci nebo 3D tisk.

Výhody virtuální reality:

možnost vytváření realistických simulací pro vzdělávání a trénink

snížení nákladů na fyzické prostředí pro trénink a vzdělávání

možnost využití pro zábavní účely

Nevýhody virtuální reality:

možnost vzniku závislosti

potenciální riziko poranění při používání

potenciální ztráta kontaktu s realitou

Úloha 2: Přemýšlejte o budoucích pracovních rolích, které se vynořují díky novým technologiím. Zkuste si vymyslet a popsat alespoň tři nové pracovní role, které by mohly existovat v blízké budoucnosti.

Nové pracovní role:

Specialista na umělou inteligenci a strojové učení - tato role by se zaměřovala na vývoj a vylepšování algoritmů a aplikací umělé inteligence a strojového učení.

Manažer kybernetické bezpečnosti - tato role by měla na starosti zajištění bezpečnosti informačních systémů a ochranu před kybernetickými útoky.

Designer 3D tisku - tato role by se zaměřovala na tvorbu a vylepšování 3D tiskových modelů a návrhů.

Úloha 3: Diskutujte s ostatními žáky o tom, jak se bude měnit pracovní trh v budoucnosti a jak to ovlivní zaměstnance. Zvažte, jak se změní pracovní prostředí, zaměstnanecké benefity a očekávání vůči zaměstnancům.

Měnící se pracovní trh:

**zvýšení podílu pracovních míst ve službách a snížení v průmyslu
vzrůst požadavků na vzdělání a kvalifikaci zaměstnanců
rozvoj práce na dálku a digitálních pracovních prostředků**

Úloha 4: Přemýšlejte o dovednostech a znalostech, které budou v budoucnu nejžádanější. Zamyslete se nad tím, jakými dovednostmi a vzděláním byste měli disponovat, abyste byli úspěšní na budoucím pracovním trhu.

Nejžádanější dovednosti a znalosti:

**technické a IT dovednosti, včetně znalostí umělé inteligence a strojového učení
schopnost řešit problémy a inovovat
komunikační a prezentační dovednosti
schopnost pracovat v týmu a spolupracovat
schopnost učit se novým věcem a pružně se přizpůsobovat novým situacím.**

Rozšíření: tyto dovednosti a znalosti ohodnoťte na stupnici 1-5.

Bonusová úloha: Můžete žákům také dát zadání, aby si vymysleli vlastní novou pracovní roli, která by mohla existovat v budoucnosti a popsat, jaké by měla požadavky a jak by přispívala ke společnosti.

Klimatologický analytik - tato role by se zaměřovala na analýzu a vývoj strategií pro snížení uhlíkové stopy a ochranu životního prostředí. Analytik by se zaměřoval na výzkum a sběr dat o vlivu lidské činnosti na klimatické změny a vývoj nových technologií a inovativních řešení pro snížení ekologické zátěže.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Tento nástroj slouží jako zpětná vazba učiteli pro případnou úpravu portfolia.

PRACOVNÍ LIST Č. 10 – Práce v budoucnosti (metodika pro učitele)

Úloha 1: Prozkoumejte nové technologie v oblasti práce a snažte se popsat, jaké jsou výhody a nevýhody každé z nich. Můžete například popsat virtuální realitu, robotiku, umělou inteligenci nebo 3D tisk.

Úloha 2: Přemýšlejte o budoucích pracovních rolích, které se vynořují díky novým technologiím. Zkuste si vymyslet a popsat alespoň tři nové pracovní role, které by mohly existovat v blízké budoucnosti.

Úloha 3: Diskutujte s ostatními žáky o tom, jak se bude měnit pracovní trh v budoucnosti a jak to ovlivní zaměstnance. Zvažte, jak se změní pracovní prostředí, zaměstnanecké benefity a očekávání vůči zaměstnancům.

Úloha 4: Přemýšlejte o dovednostech a znalostech, které budou v budoucnu nejžádanější. Zamyslete se nad tím, jakými dovednostmi a vzděláním byste měli disponovat, abyste byli úspěšní na budoucím pracovním trhu.

Bonusová úloha: Můžete žákům také dát zadání, aby si vymysleli vlastní novou pracovní roli, která by mohla existovat v budoucnosti a popsat, jaké by měla požadavky a jak by přispívala ke společnosti.

Úloha 5: Zakroužkuj emotikon, který určí, jak moc se ti pracovní list líbil.

Úprava aktivity provedená na základě poznatků získaných prostřednictvím akčního výzkumu/na základě zpětných vazeb od žáků v kombinaci s vyhodnocením žákovských odpovědí prostřednictvím předem stanovených kritérií.

Pracovní listy byly ve všech případech vyhodnocovány pomocí přímé reflexe od žáků a konzultací s kolegy, které vyučuje stejné předměty. Na základě toho byly učiněny případné změny. Vypracování prvního pracovního listu se účastnilo 24 žáků. V tomto složení se nachází 3 žáci s SPU.

V první úloze byli úspěšnější žáci se zájmem o IT a moderní technologie, kteří dokázali odpovídat bez jakékoliv pomoci, nicméně na základě výzvy dokázali velmi ochotně pomoci ostatním, jelikož vnímali možnost předat své znalosti. Lze však konstatovat, že zde dokázali odpovědět takřka všichni žáci alespoň v nějaké míře (3D tisk apod.), takže úloha byla vhodná pro všechny žáky, ale kvalitu ovlivňoval zájem o technologie.

Úkoly 2 a 3 se ukázaly jako nejvhodnější pro kombinaci lépe prospívajících žáků se zájmem o IT, protože dokázali dobře analyzovat situaci a vyvodit závěry o budoucím vývoji. Žáci s horším prospěchem měli v tomto případě tendenci odpovídat záměrně špatně, respektive nesmyslně, protože nemohli najít vhodné řešení. Nicméně úloha se ukázala jako řešitelná pro většinu žáků, tudíž nebyla změněna.

Práce v zahraničí se ukázala jako úloha pro zdatnější žáky, protože ti se slabším prospěchem prezentovali fakt, že by se museli nejprve naučit cizí jazyk pořádně a pak by mohli řešit další věci. To je de facto správná odpověď, nicméně je zřejmé, že ne zcela žádoucí. Naopak lépe prospívající žáci dokázali formovat konkrétní jasná doporučení. Někteří žáci projevovali neochotu pracovat v zahraničí s odkazem na národnostní otázku atd., což v reflexi mělo tendenci sklouznout do ne zcela vhodných rovin. Úloha zůstala stejná, ale byla přidána čtvrtá.

Čtvrtá úloha byla přidána, protože žáci při předchozích otázkách reflektovali možné změny na trhu práce, ale měli tendence řešit obecný posun v požadavcích na zaměstnance, než vývoj pozic atd. Ukázalo se, že toto téma považují za velmi důležité, a i žáci s horším prospěchem dokázali na tyto otázky reagovat. Proto byla přidána čtvrtá úloha. A původní čtvrtá posunuta na pozici „bonusové“.

Definovat nové povolání budoucnosti byl úkol, který jako povinný vypracovala méně než polovina žáků, protože bylo obtížné si něco takového představit. Ale kreativní žáci dokázali odpovídat velmi zajímavě. Nicméně větší části přišel úkol špatný, takže byl změněn na dobrovolný, jelikož nabízí zajímavou platformu pro rozvoj imaginace.

Hodnocení pomocí emotikonů shrnuji pomocí tabulky:

Modrý	Zelený	Fialový	Růžový	Oranžový	Červený
6	6	7	3	2	0

Závěrečný pracovní list byl opět hodnocen většinově pozitivně, s ohledem na předchozí hodnocení pracovních listů se ukazuje, že žáci si zvykli na metodu práce a přijali ji za svou, takže se hodnocení

postupem času zlepšovalo a tento pracovní list ukázal, že jsou s ním schopni pracovat žáci bez ohledu na prospěch, byť s rozdílnou kvalitou vypracování.

12. Závěr

Na pozici Interní implementátorky jsem se nejprve seznamovala s konstruktem metakognice a příslušnou podporovanou oblastí (občanskou gramotnost), následně jsem vyzkoušela 15 vytvořených aktivit v praxi, které jsem s Odborným metodikem oblasti reflektovala, abych následné poznatky mohla inkorporovat do základu vlastních pracovních listů. Za hlavní cíl projektu bylo osvojení si konstruktu metakognice, prohloubení poznání v oblasti občanské gramotnosti a zvýšení kompetencí v oblasti realizace akčního výzkumu, který byl následně realizován. Následně jsem vytvořila soubor deseti pracovních listů s metodikou pro učitele zaměřených na problematiku světa práce, zaměstnanosti a raportovala výsledky akčního výzkumu.

Projekt byl podnětným doplněním pedagogické praxe, které obohatilo jak mě jako Interní implementátorku, tak žáky, kteří dostali daleko více prostoru k reflexi vlastních postojů k dané problematice, čímž se zlepšovali ve schopnosti artikulace vlastních postojů, ale i jejich zdůvodnění a větší podloženosti. Tím se de facto naplňuje požadavek rozvoje občanské gramotnosti. Takovýto způsob výuky by samozřejmě byl ideální ve většině předmětů, nicméně v oblasti výchovy k občanství je takovýto přístup mimořádně žádoucí. Zpětná vazba od žáků byla navíc velmi přínosná i v rovině přípravy dalších aktivit, jelikož postupem času začali být více ochotní formulovat vlastní postoje i kritické názory i směrem k pracovním listům. Z hlediska rozvoje pedagogických kompetencí byl projekt přínosný, jelikož akcentoval rozvoj didaktických metod a inovativních přístupů.

Realizovat aktivitu bez jakékoliv vnější evaluace či reflexe by bylo prakticky nemožné. V tomto případě probíhaly intenzivní konzultace s kolegy vyučující společenskovední předměty, kteří se seznamovali s poznatky z projektu, ale zároveň poskytovali poradní hlas a zpětnou vazbu k odstraňování problémů či „slabších míst“. Díky tomu bylo odstraněno několik nedostatků původního portfolia, které bylo místy náročnější, než by bylo vhodné pro základní školu. Zpětnou vazbu však kromě kolegů poskytovali pravidelně i žáci, s nimiž bylo plnění pracovních listů pravidelně konzultováno a byly reflektovány jejich relevantní poznámky a připomínky, které vedly ke zlepšení finálního produktu. Důležitý byl i přínos a rady dalších učitelů participujících na projektu ve stejné tematické oblasti.

Největším problémem realizace projektu byla počáteční překážka v podobě distanční výuky, která nebyla vhodná pro zanášení inovativních prvků do výuky bez patřičných zkušeností. A v druhém sledu bylo problematické finalizace portfolia a realizace akčního výzkumu. Učitelé na to zpravidla nemají potřebné kompetence a nabízelo se zde větší množství rizik. K tomu proběhlo několik workshopů, které minimalizovaly riziko, ale bylo by vhodnější mít jasný manuál a dle něj postupovat, aby se předešlo možným chybám. Nicméně nakonec se vše podařilo zvládnout díky součinnosti projektového týmu.

Portfolio vzniklo za podpory projektu OP VVV „Rozvoj esenciálních myšlenkových dovedností v demokratické společnosti“ (CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016436).

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2023.